

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al întregii Moldove
Nr. 2(271) 15 februarie 2014

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

Praznicul Întâmpinării Domnului ce îl sărbătorim în ziua de 2/15 februarie, ne dezvăluie cum fantă Fecioara Maria împlinea învățătura legii vechi și a Bisericii Vechiului Testament, așa cum era scris și poruncit de Dumnezeu: "Pune-mi deoparte ca sfânt pe orice întâi-născut, pe întâi-născut dintre copiii lui Israel, atât dintre oameni cât și dintre dobitoace: este al Meu" (Exodul, 13.2).

Sfânta Fecioară Maica a plecat din Betleem cu Sfântul Iosif, logodnicul, la Ierusalim, în Biserica lui Dumnezeu, purtând pe Hristos Pruncul cel de patruzeci de zile, să împlinescă Legea Domnului și să se curățească după naștere: "Când se vor împlini zilele curățirii ei, pentru un fiu sau pentru o fiică, să se aducă preotului, la ușa cortului întâlnirii, un miel de un an pentru arderea de tot, și un pui de porumbel sau o turtura pentru jertfa de ispășire" (Leviticul, 12.6).

A venit să se curățească deși nu-i trebuia curățire, fiind Preacurată. Ea care a născut pe Izvorul curăției, nu putea să se afle sub necurăție. Curată și neîntinată a rămas Fecioara după nașterea lui Hristos, adică a rodului celui binecuvântat.

În ziua când a venit Fecioara Maria cu pruncul Iisus în biserică și cu bătrânul Iosif, Duhul Sfânt a înștiințat pe Sfântul și Dreptul Simeon să meargă la biserică, pentru întâmpinarea Pruncului cel întâi-născut. Bătrânul Simeon luându-L în brațe cu lacrimi a zis: "Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după Cuvântul Tău în pace, ca au văzut ochii mei mântuirea Ta" (Luca II, 29-30).

Apoi a zis către Maica Domnului Hristos: "Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri: Acesta pe care-L țin în brațe este Cuvântul lui Dumnezeu și mulți vor cădea că nu vor asculta Cuvântul, mărturia Lui. Iar popoarele cele păgâne se vor scula din păcatele lor, din întunericul idolilor și se vor lumina și curăți cu Botezul Fiului Tău, Fecioara, înălțându-se la împărăția cerurilor. Evreii se vor lepăda de lumina Lui, îi vor zice samarinean, îi vor zice îndrăcit, îl vor face om păcătos și hulitor, îl vor răstigni și-L vor omori, Fecioară. Mulți se vor sminti și nu vor crede în Fiul tău, chiar din ucenicii Lui îl vor părăsi. Mulți evrei îl vor huli în toate veacurile. Până la sfârșitul lumii va fi semn de împotrăvire, căci mulți nu vor crede și vor huli Crucea Fiului tău care este semnul ce va scoate sufletele din legăturile iadului. O, Fecioara Preacurată, sabie de amândouă părțile ascuțită va trece prin inima ta, când vei vedea pe Hristos Fiul tău răstignit pe lemnul Crucii, când îl

vei vedea gol, străpuns la mâini și picioare și mort: atunci mare jale va cuprinde sufletul tău și ca o sabie ascuțită vor trece prin inima ta toate aceste necazuri".

Acum după ce am ascultat cuvintele Sfântului Simeon, socotit și cel mai mare prooroc, trăind până la venirea lui Mesia, să cităm pe apostolul Luca, (2.39-40):

"După ce au împlinit tot ce porunca Legea Domnului, Iosif și Maria s-au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret. Iar Pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune și harul lui Dumnezeu era peste El"

La praznicul Întâmpinării Domnului nostru Iisus Hristos, să ne rugăm:

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu și al Fecioarei Maria, învrednicește-ne și pe noi ca să te primim, prin Sfânta Taină a Împărtășaniei, în brațele sufletului nostru și slobozește-ne de toate păcatele pe care le-am făcut cu voie și fără voie, ca să fim și noi ai Tăi pe vecii vecilor. Amin.

Ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova

În data de 16 ianuarie la reședința mitropolitană din Chișinău a avut loc ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova

ORDINEA DE ZI a ședinței Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova

Președinte:
Înalt Prea Sfințitul VLADIMIR, Mitropolit al Chișinăului și al întregii Moldove

Membri:
ÎPSI SAVA, Arhiepiscop de Tiraspol și Dubăsari
PS ANATOLIE, Episcop de Cahul și Comrat
PS PETRU, Episcop de Ungheni și Nisporeni

PSI MARCHEL, Episcop de Bălți și Fălești
PSI NICODIM, Episcop de Edinețși Briceni
Secretar: Prot. Mitr. Vadim Cheibaș

Pe ordinea de zi a Sinodului a fost:

Discuții me marginea Statutului Bisericii Ortodoxe din Moldova.

Analizarea Expunerii Ministerului Justiției al Republicii Moldova pe marginea Declarației Sinodului BOM din 20 iunie 2013, referitoare la Legea asigurării egalității.

(continuare în pag. 2)

Ne pregătim pentru Postul Mare

"Ușile pocăinței deschide-mi mie, Dătătorule de viață, că mâneacă sufletul meu la Biserica Ta cea sfântă, purtând locaș al trupului cu totul necurat. Ci, ca un îndurat, curățește-l cu mila milostivirii Tale!"

La mulțimea păcatelor mele celor rele, cugetând eu, ticălosul, mă cutremur de înfricoșata zi a judecării, ci îndrăznind spre mila milostivirii Tale, ca David strig Ție: Miluiește-mă Dumnezeule, după mare mila Ta!" (din Stihirile Triodului).

Începând cu Duminica vameșului și a fariseului (9 februarie), calendarul ortodox consemnează intrarea în perioada premergătoare Paștilor. Numită după cartea în care sunt redată, pe larg, slujbele bisericești din acest răstimp, perioada Triodului se distinge prin specificul profund duhovnicesc și de pocăință al conținutului liturgic, toate pregătindu-ne pentru patimile Mântuitorului Hristos, dar mai ales pentru Învierea Sa. Această perioadă se poate asemăna cu un urcuș spiritual al fiecăruia dintre noi, un urcuș spre Înviere. Etimologic, cuvântul „triod” provine din grecescul triodion, format din cuvintele „tria” (trei), și „odi” (odă), adică cântare în trei ode/strofe.

Spiritualitatea ortodoxă ne cheamă să trăim bucurii felurite de la o sărbătoare la alta, de la un timp liturgic la altul, bucurii care dau varietate și strălucire vieții creștinului și care, totodată, sunt chemări spre un urcuș spiritual din ce în ce mai înalt. Anul bisericesc, care începe la 1 septembrie, se împarte în trei mari perioade cu dată de început variabilă, în funcție de data Sfințelor Paști: perioada Triodului - care începe cu trei săptămâni înainte de Postul Mare, durează până în Sâmbăta Paștilor, având 10 săptămâni; perioada Penticostarului - care începe din Duminica Învierii și durează până la Duminica tuturor Sfinților (prima după Pogorârea Sfântului Duh) - și perioada Octoihului - cea mai lungă perioadă a anului bisericesc, ea începând odată cu Postul Sfinților Apostoli și ținând până la începutul Triodului din următorul an.

În viața Bisericii, Triodul are două sensuri

În privința însemnătății duhovnicești a acestor perioade, timpul Octoihului reliefează activitatea învățătorească a Mântuitorului, perioada Triodului îl are în vedere pe Hristos ca Preot și Jertfă în același timp, iar Penticostarul, inaugurat de sărbătoarea Învierii, ni-L prezintă pe Mântuitorul ca Biruitor al morții, în slujirea de Împărat al tuturor.

Triodul este una dintre cele trei mari perioade ale anului liturgic. Numită și perioada prepascale, Triodul precedă perioada Penticostarului (opt săptămâni de la Paști) și urmează perioadei celei mai lungi, Octoihul. Timpul Triodului ține de la Duminica vameșului și fariseului și până în Sâmbăta Mare (înainte de Paști), în total 10 săptămâni care ne pregătesc și ne provoacă la o sinceră cercetare de sine și la un serios demers al întregii noastre ființe pentru întâlnirea și viețuirea cu și în Hristos Cel răstignit și înviat.

(continuare în pag. 4)

COMUNICAT În legătură cu înființarea și înregistrarea așa-zisei mitropolii a Chișinăului și a Moldovei de Răsărit, Mitropolia Moldovei consideră că acest act este rezultatul imperfecțiunii actualei Legi a Cultelor care permite înregistrarea unor organizații religioase de proveniență dubioasă, aducând astfel un deserviciu întregii societăți. Totodată trebuie să constatăm cu regret că legitimarea acestei pseudo-mitropolii este un atac la adresa Bisericii Ortodoxe din Moldova - care pe drept cuvânt poate fi numită națională. Cazul de față ne face să credem și mai hotărât în necesitatea reexaminării urgente a Legii sus-menționate, pentru a preveni abundența înregistrărilor cultelor religioase.

<http://mitropolia.md/comunicat>

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la
Curierul Ortodox

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

2 februarie

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir, dimpreună cu câțiva slujitori ai Catedralei „Nașterea Domnului” din Chișinău, a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la biserica în cinstea icoanei Maicii Domnului „Troeruchitsa” din Oreho-Borisovo Yujnoe, Moscova.

1 februarie

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a participat la festivitățile prilejuite de cea de a cincina aniversare de la intronizarea Preafericitului Patriarh Kiril.

21 ianuarie

Vlădica Vladimir a sfințit o fântână la Ceadâr-Lunga.

20 ianuarie

ÎPS Vladimir a liturghisit la Comrat

19 ianuarie

De Bobotează Mitropolitul Vladimir a oficiat Sf-Liturghie la catedrala Mitropolitană. După Liturghie a fost sfințită Agheasma Mare.

18 ianuarie

În Ajunul Bobotezei, ÎPS Vladimir a liturghisit la catedrala mitropolitană. După Liturghie a fost sfințită Agheasma Mare.

Adunarea stareților și starețelor din cuprinsul Eparhiei de Chișinău

La reședința mitropolitană a avut loc astăzi, 23 ianuarie, adunarea stareților și starețelor de la mănăstirile din cuprinsul Eparhiei de Chișinău. Întâlnirea a fost prezidată de Preacuviosul Părinte Arhimandrit Siluan (Șalaru), președintele Departamentului mitropolitan Mănăstiri și Viață Monahală și exarhul mănăstirilor din Republica Moldova. Părintele exarh a făcut o trecere în revistă a celor mai importante evenimente care au avut loc în anul 2013, totodată a adus mulțumiri din partea Întâistătorului pentru contribuția și aportul mănăstirilor la organizarea vizitei PF Patriarh Kiril, care a avut loc în toamna anului trecut.

De asemenea, părintele exarh, a prezentat câteva aspecte privind organizarea și menținerea bunului mers a vieții monahale în așezămintele mănăstirești din republică. În cadrul discuțiilor, stareții și starețele au avut posibilitatea să-și exprime părerea față de cele mai stringente probleme cu care se confruntă Biserica în ultima perioadă. Astfel cei prezenți în unanimitate s-au arătat întru susținerea ultimelor hotărâri ale Sfântului Sinod, optând pentru ca Cuvântul Bisericii să fie bine argumentat și auzit în momentele când legile votate în stat contravin învățării Bisericii. La final, Părintele Arhimandrit Siluan a ținut un scurt cuvânt, precizând importanța acestor întâlniri în contextul unei societăți secularizate și secularizante, dat fiind faptul că dificultățile cu care se confruntă Biserica sunt specifice acestor timpuri, ele necesitând soluționări în duhul Sfintei Scripturi și al Învățăturii Sfinților Părinți ai Bisericii.

Centrul creștin de caritate și terapie duhovnicească divino-naturalistă de pe lângă biserica “Sfântul Mare Mucenic (doctor) Diomid”

cu sediul pe str. Vasile Badiu sec. Poșta veche or. Chișinău, are drept scop creșterea calității vieții tuturor persoanelor aflate în suferință.

GRUPUL ȚINTĂ sunt toți cetățenii aflați în dificultate și care se confruntă cu diverse probleme existente în societate.

Credibilitatea acestui centru se datorează faptului că multiple cazuri au fost soluționate cu succes în perioada activării lui.

Servicii acordate:

1.Consultații generale și informații utile;

2.Consiliere religioasă și terapie duhovnicească pe bază de rugăciuni și pomeniri la biserică;

3.Consiliere psihologică primară.

Echipa centrului lucrează cu oameni și pentru oameni, iar scopul acestuia este de a ajuta pe toți oamenii aflați în situații de criză sau de risc, care suferă din cauza anumitor boli și probleme și nu știu unde să apeleze pentru a primi ajutor și a nu cădea în depresie, disperare și deznădejde.

Vă așteptăm cu drag pentru a vă ajuta cu un sfat bun și a vă oferi informații și consultații.

Director – protoiereu mitrofor Vladimir CAPRAR, TEL : 060262221; 068111200

Citiți mai multe articole interesante pe <http://mitropolia.md/www.ortodox.md> Pentru mai multe detalii ne puteți contacta la tel.: 069448523; 067553785

Persoana de contact: Psiholog-consultant – Angela Balaur tel. 069419082

Ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova

(începutul în pag. 1)

Elucidarea posibilităților de acordare a pensiei pentru anumite categorii de vârstă ale slujitorilor Mitropoliei Moldovei.

Analizarea Documentului Patriarhal referitor la maternitatea surrogat. Formularea poziției oficiale a Bisericii Ortodoxe din Moldova reieșind din actul sus-menționat.

Prezentarea membrilor Comisie Mitropolitane pentru analizarea Legilor Statului.

Analizarea Raportului cu privire la activitatea preoților capelani în instituțiile penitenciare pe parcursul anului 2013.

Audierea unui grup de clerici din cuprinsul Mitropoliei Chișinăului și a întregii Moldove la tema provocărilor contemporanității.

Alte subiecte.

S-a decis:

Audierea nr.1 Cu referire la adoptarea noului Statut al Bisericii Ortodoxe din Moldova Episcopii din cuprinsul Mitropoliei Moldovei urmează să analizeze și să avizeze proiectul modificat al Statului BOM, astfel încât în decursul a două săptămâni să vină cu eventuale observații și propuneri de modificare a documentului. În context, fiecare Eparhie urmează a delega câte trei reprezentanți, specializați în drept canonic canonic, care să conlucreze pentru a prezenta la următoarea ședință Sinodală proiectul final al Statului, ce va fi transmis spre aprobare Preafericitului Patriarhului Kiril.

Audierea nr.2 Cu referire la poziția Bisericii Ortodoxe din Moldova față de maternitatea surrogat Având în vedere anvergura acestei probleme, mai ales din punct de vedere etic, moral și spiritual, membrii Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova, solidarizându-se cu recenta hotărâre a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse referitoare la această practică, atenționează societatea autohtonă că maternitatea surrogat devine treptat într-o afacere profitabilă pentru donatorii de celule sexuale și pentru „mamele surrogat”. În consecință, taina nașterii unui om se transformă într-o simplă operațiune de vânzare-cumpărare. În schimbul căsătoriei binecuvântate

DECORAȚII

La 25 ianuarie

au fost decorați: Prot. mitr. Grigore Plăcintă, parohul bisericii din s. Hîrtopul Mare – cu dreptul de a sluji Sf. Liturghie cu Ușile Împărătești deschise până la Heruvic; Egumenul Augustin (Șornicov), starețul mănăstirii «Sf. Boris și Gleb», or. Dmitrov, reg. Moscovei, Federația Rusă – cu ordinul «Cuv. Paisie Velicicovski», gr.II; Dl Alexandru Barahtari – cu ordinul «Cuv. Paisie Velicicovski», gr. II; Dl Ilie Brîncă – cu ordinul «Cuv. Paisie Velicicovski», gr. II;

Mai mulți ctitori și binefăcători – cu Diplome Arhieresti.

20 ianuarie

Schieromonahul Ioan (Beiglo) a fost decorat cu dreptul de a purta Paliță și Cruce de Aur,

15 ianuarie

Dl Luis Maria Juvinel Baiaz, directorul SA Porco Belo din Cimișeni a fost decorat cu medalia ”Ștefan cel Mare și Sfânt”.

03 ianuarie

Prot. Andrei Iațco, parohul bisericii «Nașterea Maicii Domnului» din s. Molovata Veche, r-l Dubăsari, a fost decorat cu dreptul de a purta Cruce cu pietre scumpe.

de Dumnezeu, întemeiate pe dragoste și fidelitate, vine „piața serviciilor reproductive”, gata să satisfacă oricare cerere a clientului pentru nașterea artificială a copilului, conform parametrilor doriți. Astfel, membrii Sinodului îndeamnă cuplurile creștine să conștientizeze în primul rând dimensiunea duhovnicească a concepției unui copil și să se abțină de la acțiuni care vin în contradicție cu învățătura Bisericii Ortodoxe referitor la procreare.

Audierea nr.3 Cu referire la expunerea Ministerului Justiției al Republicii Moldova pe marginea Declarației Sinodului BOM din 20 iunie 2013, cu privire la Legea asigurării egalității. Membrii Sinodului au luat act de punctul de vedere al Ministerului Justiției referitoare la acest subiect, rămânând fideli concepției sociale a Bisericii despre relațiile interumane.

Audierea nr.4 Cu referire la posibilitățile de acordare a pensiei pentru anumite categorii de vârstă ale slujitorilor Mitropoliei Moldovei. Membrii Sinodului au raportat Chiriarhului că în urma discuțiilor cu slujitorii, aceștia din urmă își vor onora obligațiile față de fondul social, în vederea asigurării unui viitor decent pentru ei și pentru familiile lor.

Audierea nr.5 Prezentarea membrilor Comisiei Mitropolitane pentru examinarea Legilor Statului Membrii Sinodului au întărit componența Comisiei din care vor face parte: Arhim. PAFNUTIE (Popa) Arhim. AUGUSTIN (Zaboroșciuc) Egum. SAVATIE (Baștovoi) Prot. Serghei NOVAC Prot. Ioan GRIORAȘ Prot. Anatolie Cibric Prot. Teodor OLĂRAȘU Prot. Ioan UGLEA Prot. Ioan Calmăc Prot. Eugen ONICOV Protodiac. Andrei IRAȘCU Protodiac. Ioan MUNTEANU Eugen Pleșca Egum. EPISTIMIA (Goncearenco) Elena Bătcă

Audierea nr. 6 Cu privire la activitatea preoților capelani pe parcursul anului 2013 Sinodul a examinat raportul activității preoților capelani care deservesc Forțele Armate și Instituțiile Penitenciare, apreciind dinamica evenimentelor cu caracter spiritual-educativ desfășurate de către slujitorii BOM, impactul pozitiv al activității misionare și deschiderea pentru conlucrare din partea oficialilor FA și a IP. Constatând aceste reușite, Sinodul a stabilit planul general al activităților pastoral-misionare pentru anul 2014 care urmează a fi implementat de către Departamentul Mitropolitan pentru Forțele Armate și Instituțiile Penitenciare.

Audierea nr. 7 Membrii Sinodului au discutat cu un grup de clerici și credincioși care urmează să colaboreze activ cu Comisia Mitropolitană pentru analizarea Legilor Statului în vederea elucidării celor mai eficiente modalități de conlucrare dintre Biserică și Stat în folosul societății prin prisma învățării Creștin-Ortodoxe.

sursa:mitropolia.md

În atenția profesorilor de religie!

Ofertă de program de formare profesională continuă de 150 de ore (20 de credite profesionale). Taxa 950 de lei. Direcția metodică DSMM atenționează profesorii de religie că în perioada 24 februarie – 15 martie 2014 Institutul de Științe ale Educației propune un stagiul de formare profesională continuă de trei săptămâni (15 zile), 150 de ore, 20 de credite profesionale. Programul de formare continuă este multimodular, și include: A: Didactica disciplinei; B: Psihopedagogie; C: TICE; D: Curs opțional. Taxa de participare de 950 de lei include doar serviciile educaționale. Taxa de cazare în căminul ISE este de 40 de lei pentru 24 de ore. Beneficiari: profesori de religie cu studii superioare. Doritorii se pot înscrie la cursuri adresându-se administrației instituției în care activează și metodistului din protopopiat. Metodistul din protopopiat va transmite lista potențialilor participanți la stagiul de formare pe adresa: angelalev56@gmail.com, indicând numele, prenumele profesorului, instituția de învățământ și vechimea în muncă în calitate de profesor de religie.

„Lăsați copiii să vină la mine, că a unora ca aceștia este Împărăția cerurilor” (Matei 19,14)

În ziua de 22 ianuarie 2014 prot. mitr. Vasile Pistrui, parohul bisericii „Minunea Sf. Arhanghel Mihail” din or. Criuleni, împreună cu iereul Teodor Vrabie, cleric al aceleiași biserici, cu ocazia sfințelor sărbători de iarnă, au săvârșit o rugăciune de binecuvântare a școlii primare.

Din 2001, cu ajutorul Domnului, în această școală se predă Religia. Fericit este omul care poate să împărtășească cuiva credința, mai ales acestor suflete curate care așteaptă cu nerăbdare ora de Religie ca să afle ceva nou. „Este o plăcere să-i înveți pe copii Cuvântul Domnului, deoarece Îl primesc foarte sincer și foarte des se fac și ei învățătorii părinților lor, în cele ale credinței”, mărturisesc profesorii de Religie. De aici înțelegem foarte clar cât de important este de a semăna în sufletele elevilor sămânța credinței.

Toți copiii au primit în dar câte o iconiță, deasemeni s-a făcut și o donație de carte atât pentru biblioteca școlii cât și pentru fiecare profesor în parte.

O întâlnire de suflet și pentru suflet

O întâlnire de suflet și pentru suflet a avut loc la data de 05.02.2014, organizată de către preotul spiritual al seminariștilor – pr. Victor Ceresau. Invitați speciali au fost preoții: Vasile Ciobanu și Vasile Gulevate care și-au împărtășit din experiența pastorală tinerilor seminariști.

La întâlnire au participat elevii claselor a X-XII-a care au fost îndrumați de către preoții prezenți cum să-și cultive dragostea față de Biserică și cum să ducă o viață de slujire Bisericii și aproapelui, invitații au relatat momente din viața personală, au recitat poezii din copilăria lor și i-au îndemnat pe toți cei prezenți la o viață în slujba Bisericii și a lui

Hristos, după cum spunem la fiecare sfârșit de ectenie „... și toată viața noastră lui Hristos – Dumnezeu să o dăm”.

Deschiderea anului jubiliar – 150 de ani de la înființarea Mănăstirii Noul Neamț

În acest an, Mănăstirea „Înălțării Domnului” din comuna Chițcani, raionul Slobozia săvârșește minunatul jubileu de 150 de ani de la întemeiere, de-a lungul timpului, sfântul așezământ a trecut prin multe greutăți și încercări iar anii ce au trecut alcătuiesc o istorie nu de puține ori zbruciumată, dar care impresionează mai ales prin aceea, că mănăstirea a rezistat, rămânând fidelă chemării ei – de a împărtăși tuturor nevoitorilor ei plinătatea sălășluirii Duhului Sfânt și de a fi lumină în viața oamenilor, păstrând această lumină și pace care innobilează sufletul. Duminică, 26 ianuarie 2014, cu prilejul aniversării a 150 de ani de la întemeierea Mănăstirii Noul Neamț, cu binecuvântarea Înalț Prea Sfințitului Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove, Sfânta Liturghie Arhierască a fost oficiată la mănăstirea „Înălțarea Domnului” com. Chițcani, r-nul Slobozia în soborul de iarnă a „Adormirii Maicii Domnului” de către Înalț Preasfințitul Sfințitul Sava, Arhiepiscop de Tiraspol și Dubăsari și Prea Sfințitul Nicodim, Episcop de Edineț și Briceni. La serviciul divin Ierarhii au fost înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte: Arhimandritul Paisie (Cecan), starețul mănăstirii Noul-Neamț, Arhimandritul Benedict (Sauciuc), starețul mănăstirii Neamț, județul Neamț, România, împreună cu un sobor de preoți și diaconi din cadrul eparhiilor din Moldova, Ucraina și România. De asemenea, au fost prezenți și mii de creștini, adunați pentru a se ruga și a se bucura duhovnicește de aniversarea frumosului jubileu al acestei mănăstiri.

Biserica «Minunea Sf. Arhanghel Mihail» din satul Hîrtopul Mare, raionul Criuleni la 200 de ani

În acest an biserica din s. Hîrtopul Mare își sărbătorește aniversarea de 200 ani de la târnosire. Astfel, în 1814 aceasta a fost sfințită de către Înalț Prea Sfințitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, Mitropolitul Chișinăului și al Hotinului, fiind una din primele biserici târnosite în eparhia nou înființată.

Cu acest prilej la 25 ianuarie 2014, cu binecuvântarea Înalț Prea Sfințitului Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove, în biserica din această localitate a fost oficiată slujba Sf. Liturghii de către Prea Sfințitul Anatolie, episcop de Cahul și Comrat, împreună cu un impunător sobor de preoți. A urmat slujba unui Te-Deum de mulțumire și rânduiala sfințirii clopotului

mare, care a fost schimbat pe unul nou.

Necătând la gerul de afară biserica a devenit neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor veniți la ceremonie, printre care putem enumera pe dl Dumitru Roșca, primarul com. Hîrtopul Mare, ctitori și oaspeți de onoare ș. a. Au fost împărțite tuturor cărți cu istoria acestei biserici și iconițe cu chipul Sf. Mucenițe Tatiana, serbate în acea zi.

În casa parohială enoriașii cu dragoste au pregătit pentru toți o aleasă agapă frățească, iar oaspeții au fost plăcut surprinși de frumoasele colinzi a formației folclorice de copii «Băstinașii», condusă de Lidia Stăvilă.

CALENDAR ORTODOX

Februarie - Făurar

1 V 14 Înaintepăznuirea Întâmpinării Domnului; Sf. Mc. P Trifon; Sf. Mucenițe Perpetua și Felicită.

2 S 15 (+) **Întâmpinarea Domnului. Sf. Mc. Iordan și Gavriil.**

3 D 16 **Duminica Fiului Risipitor. După prăznuirea Întâmpinării Domnului. Sfântul și Dreptul Simeon; Sf. Proorocita Ana.**

4 L 17 Cuviosul Isidor Peluziotul și Sfântul Mucenic Avramie.

5 M 18 Sfintele Mucenițe: Agata și Teodula.

6 Mc 19 Cuv. Vucol, episcopul Smirnei; Sf. Mc. Iulian, Fausta și Maxim; Cuviosul Varsanufi e cel Mare.

7 J 20 Sf. Partenie, episcopul Damascului și Luca; Cuv. Luca; Sfinții 1003 Mucenici din Nicomidia.

8 V 21 Odovania Praznicului Întâmpinării Domnului. Sfântul Mare Mucenic Teodor Stratilat și Sfântul Prooroc Zaharia; Sfintele surori Marta și Maria.

9 S 22 **Pomenirea celor răposați.** Sf. Mc. Nichifor; Sf. Mc. episcopi Marcel și Pangratie.

10 D 23 **Duminica lăsatului sec de carne (a Înfricoșatei judecăți)+ Sf. Sfințit Mc. Haralambie; Sf. Mucenițe Enata și Valentina.**

11 L 24 Săptămâna Albă. Sf. Mare Mc. Teodor Torion. Sf. Sfințit Mc. Vlasie, episcopul Sevastei; Sf. Teodora Împărăteasa.

12 M 25 Sf. Meletie, arhiepiscopul Antiohiei celei Mari și Antonie patriarhul Constantinopolului; Sf. Mc. Hristea.

13 Mc 26 Cuv. Martinian; Sf. Apostoli: Acvila și Priscila.

14 J 27 Cuvioșii: Auxentiu, Maron și Avraam.

15 V 28 Sfântul Apostol Onisim; Sfântul Mucenic Maior; Cuviosul Eusebiu.

16 S 1 Sfinții Mucenici Pamfil și Valentin; Cuv. Flavian.

17 D 2 **Duminica lăsatului sec de brânză (a izgonirii lui Adam din Rai) Sf. Mare Mucenic Teodor Tiron și Sfânta Mariamna.**

18 L 3 **Începutul Postului Mare.** Sfântul Leon, episcopul Romei; Cuvioșii Agapit, Mariam și Pulheria.

19 M 4 Sf. Ap. Arhip, Filimon și Apfia; Cuv. Evghenie și Macarie.

20 Mc 5 Sfântul Leon, episcopul Cataniei și Agaton, episcopul Romei; Cuv. Visarion.

21 J 8 Cuv. Timotei; Sf. Eustatiu, episcopul Antiohiei.

22 V 7 Aflarea Moaștelor Sfinților Mucenici din Evghenia; Cuv. Atanasie, Talasie și Limneu.

23 S 8 Sf. M. Mc Teodor Tiron. Sfântul Sfințit Mucenic Policarp, episcopul Smirnei; Sf. Gorgonia.

24 D 9 (+) **Duminica I din Postul Mare. Intaia și a doua aflare a capului Inaintemergătorului și Botezătorului Ioan.**

25 L 10 **Săptămâna a II din Postul Mare.** Sf. Tarasie, arhiepiscopul Constantinopolului, Alexandru și Ipatie.

26 M 11 Sfântul Porfirie, arhiepiscopul Gazei; Sf. Mc. Fotini; Sf. Teodor.

27 Mc 12 Sf. Ir. Grogorie Palama. Cuviosul Procopie Decapolitul.

28 J 13 Vasile Mărturisitorul; Sf. Mc. Nestor.

Ne pregătim pentru Postul Mare

Triodul este și cartea de cult care cuprinde cântările, citirile și regulile tipiconale din perioada liturgică a Triodului. Denumirea cărții provine de la numărul odelor (cântărilor) din canoanele Utreniei acestei perioade. Spre deosebire de canoanele cuprinse în cartea Octoihului și în Minei (ce cuprinde slujbele sfinților din fiecare lună), în Triod acestea nu sunt formate din opt (nouă) ode ci, de regulă, numai din trei. Compunerea celor mai multe canoane ale Triodului a fost făcută de Sfântul Teodor Studitul (†826) și de fratele acestuia Iosif Studitul (†830), care au completat cântările mai vechi ale Sfinților Cosma al Maiumei și Andrei Criteanul, din secolul al VIII-lea.

Evoluția istorică a Triodului

Perioada Triodului s-a dezvoltat în jurul Postului pregător pentru Sfintele Paști. Trebuie să deosebim aici postul penitențial de 40 de zile și Săptămâna Patimilor, care au apărut separat. Postul de câteva zile înainte de Paști este atestat din secolul al II-lea, fiind ținut pretutindeni de creștini în amintirea vinderii, a pătimirilor, a răstignirii și a îngropării Domnului. În secolul al III-lea este atestat postul întregii Săptămâni a Patimilor, în Siria și Egipt. Pe de altă parte, postul de 40 de zile a luat naștere din dorința creștinilor de a urma modelul Mântuitorului, Care, după Botezul Său, a postit 40 de zile, biruind ispitele diavolului. Acest post se ținea cu strictețe în Egipt și el începea după încheierea sărbătorii Botezului, urmând ordinea cronologică a istorisirii Evanghelistului Marcu, Apostolul Egiptului (Marcu 1, 9-13) și a lui Matei (4, 1-11). De asemenea, întrucât în primele secole creștine catehumenii se pregăteau prin post pentru primirea Botezului la Paști, există și un post ținut de această categorie. În secolul al IV-lea, odată cu uniformizarea datei Paștilor, prin hotărârea primului Sinod Ecumenic (Niceea, 325), s-a trecut la organizarea unitară a acestor perioade de post prepașcal (postul celor 40 de zile, postul catehumenilor și postul Săptămânii Patimilor), ajungându-se la actualul Post al Paștilor, de șapte săptămâni. La Ierusalim, în preajma anului 380, pelerina Egeria amintește chiar de opt săptămâni de post. Tot Ierusalimul este spațiul în care apare și o perioadă de pregătire spirituală liturgică pentru Marele Post și în care ia naștere inmografia Triodului, reprezentată prin Sfinții Andrei Criteanul (†740), Cosma de Maiuma, Ioan Damaschin, Andrei cel Orb, Ștefan Savaitul și Marcu Savaitul, episcopul Idruntului. O altă etapă a dezvoltării Triodului este marcată de inmografia bizantină, cu cele două curente ale ei: cea catedrală și cea monahală studită. Cea dintâi este ilustrată de compozițiile lui Teofan Graptul (†845), Iosif din Sicilia (†863), Casia monahia, împăratul Leon cel Înțelept, Simeon Metafrast (†970), Tarasie patriarhul și Gheorghe al Nicomidiei, iar cealaltă este reprezentată de Sf. Teodor Studitul (†826), Iosif al Tesalonicului, Clement Studitul (sec. al IX-lea), Nicolae și Antonie Studiții (sec. al XI-lea). Este demn de menționat și Nichifor Calist Xantopol, care a scris Sinaxarele Triodului. Astfel, formarea perioadei liturgice și a inmografiei Triodului s-a efectuat treptat, între secolele VIII-XII.

Cele trei săptămâni dinaintea Postului Mare reprezintă perioada pregătitoare

Din punctul de vedere al cuprinsului, perioada Triodului se

împarte în Duminicile pregătitoare, Postul Mare și Săptămâna Patimilor. Fiecare dintre aceste săptămâni are o temă proprie, care se reflectă în lecturile din Sfânta Scriptură prescrise în aceste zile la slujbe sau la Sfânta Liturghie: Duminica vameșului și fariseului (Luca 18, 9-14 - prima duminică a Triodului), Duminica fiului risipitor (Luca 15, 11-32), Duminica înfricoșătoarei judecăți (numită și Duminica lăsatului sec de carne; Matei 25, 31-46) și Duminica izgonirii lui Adam din rai, numită și Duminica iertării sau Duminica lăsatului sec de brânză (Matei 6, 14-21).

În această perioadă premergătoare, Biserica ne pregătește pentru postire, dar ne și introduce în atmosfera Postului Mare. Pe de o parte, există o gradăție a postirii, care ne obișnuiește cu asceza quadragesimală. Astfel, săptămâna care urmează Duminicii vameșului și fariseului este una de dezlegare la toate cele de mâncare (nici miercurea și vinerea nu se postește în această săptămână). Săptămâna care urmează Duminicii fiului risipitor este una obișnuită, în care se postește miercurea și vinerea, iar după Duminica înfricoșătoarei judecăți, în săptămâna numită a brânzei, nu se consumă carne, ci doar ouă, pește și produse lactate.

Acum se deschid ușile pocăinței

Pe de altă parte, este o pregătire spirituală, care ne „antrenează” pentru luptele duhovnicești ale perioadei Postului Mare. Astfel, odată cu pilda vameșului și fariseului, Sfinții Părinți ne învață că temelia urcușului duhovnicesc și garanția lui este virtutea smereniei. De asemenea, prin cântările ei, Biserica ne îndrumă la limanul pocăinței, prin aceste imne care ne vor însoți până la Florii: „Ușile pocăinței deschide-mi mie, Dătătorule de viață, că mâncă duhul meu la Biserica Ta cea sfântă, purtând locaș al trupului cu totul întinat; ci, ca un îndurat, curățește-mă cu mila milostivirii Tale”.

Duminica fiului risipitor, a doua a Triodului, sporește încrederea în bunătatea lui Dumnezeu, care așteaptă întoarcerea acasă a fiecărui fiu rătăcit. Condacul acestei zile spune: De la părinteasca slava Ta depărtându-mă neînțelepțește, întru rătăcit am risipit bogăția pe care mi-ai dat-o. Pentru aceasta glasul celui risipitor aduc Ție: Greșit-am înaintea Ta, Părinte Îndurate! Primește-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc, și mă fă ca pe unul din slujitorii Tăi. În același spirit, la Utrenia acestei duminici se cânta Psalmul 136, al înstrăinării, cântat de evrei în captivitatea babilonică, pe când se gândeau la orașul sfânt al Ierusalimului. Acest psalm exprimă plânsul omului depărtat de casa Tatălui ceresc, pus în fața luptei decisive cu păcatul și cu patimile. El va fi cântat și în ultimele două duminici dinaintea Postului.

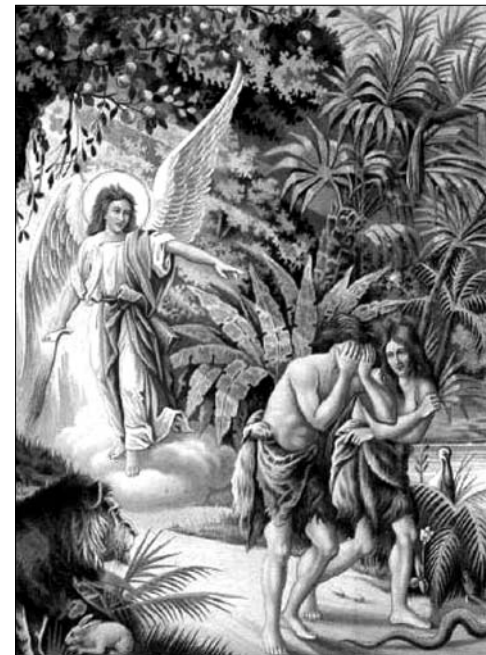
Cugetarea la sfârșitul propriu, filosofia cea adevărată

Sămbăta pomenirii răposaților este menită să ne aducă aminte de filosofia cea adevărată, care este cugetarea la moarte. Sfinții Părinți ne cheamă să ne rugăm Dreptului Judecător pentru veșnica fericire a tuturor celor adormiți din veac în dreapta credință, pregătindu-ne astfel pentru tema duminicii care urmează, a înfricoșătoarei judecăți.

Duminica lăsatului sec de carne ne pregătește spre dobândirea fricii de Dumnezeu, care este începutul înțelepciunii, punându-ne înaintea priveliștea Judecății de Apoi. Urmează Săptămâna brânzei, care este o pregătire

liturgică și duhovnicească pentru Postul Mare. Miercuri și vineri în această săptămână se pune slujba Postului, cu rânduiala tricântărilor (triodia) și cu metaniile mari, însoțind rugăciunea Sfântului Efreem Sirul. Gustăm deja din atmosfera Păresimilor. Această săptămână se încheie cu Sămbăta asceților, în care cerem rugăciunile tuturor Sfinților Cuvioși și ale Cuvioaselor Maici care sunt exemple vii de nevoiță trupească și spirituală, ca să ne învrednicim și noi a urma vieții lor iubitoare de osteneală.

Duminica lăsatului sec de brânză ne amintește de izgonirea lui Adam din rai. Motivul căderii protopărinților în păcat este, în principal, nepăzirea poruncii postului, iar noi, prin contraexemplul lor, suntem chemați să ne întoarcem la comuniunea cu Dumnezeu prin postul care tocmai urmează să înceapă.

Un tropar din canoanele Utreniei spune: Vino, ticălosul meu suflet, de plângi astăzi, pentru cele ce s-au făcut cu tine, aducându-ți aminte de goliciunea cea dintâi din Eden, prin care ai fost scos din desfătare și din bucuria cea neîncetată. Sfinții Părinți ne spun că tema izgonirii lui Adam din rai, legată de Duminica lăsatului sec de brânză, reprezintă și o transpunere în cult a „expulzării” temporare a penitenților în afara bisericii, care, odinioară, avea loc în această duminică. Aceștia trebuiau să rămână în afara ușilor bisericii (ca, oarecând, Adam în fața ușilor încuiate ale Edenului) și să-și plângă păcatele până la sfârșitul Postului Mare, când erau reintroduși în ea împreună cu cei care încă nu făceau parte din comunitatea bisericăscă. De aceea, inmografia acestei Duminici se întemeiază pe imaginea lui Adam tânguindu-se înaintea porților raiului. Această rânduială explică prezența picturilor reprezentând izgonirea și plângerea lui Adam în proximitatea locului unde penitenții își imitau protopărintele în strâpungere și lacrimi, adică în afara bisericii, pe suprafața exterioară a zidurilor ei, sau, uneori, în pronaosul acesteia. Sfântul Simeon Noul Teolog scrie, referindu-se la tema acestei duminici: „Să luăm aminte că, așa cum Adam, după călcarea poruncii, a fost izgonit din rai și din desfătarea, și din petrecerea împreună cu îngerii și a ajuns gol și departe de fața lui Dumnezeu, așa și noi, păcătuiți, ne despărțim de Biserica robilor Săi Sfinți și dezbrăcăm prin păcat veșmântul dumnezeiesc pe care l-am îmbrăcat botezându-ne și care, precum credem, este Hristos (Galateni 3, 27)”.

Cu Duminica izgonirii lui Adam din rai se încheie perioada pregătitoare, a doua zi, luni, începând Postul Mare. Vecernia din seara acestei Duminici cuprinde un ritual al iertării, iertare pe care creștinii și-o cer unii de la alții, și-o dau unii altora la intrarea în Postul Mare. Această Vecernie este prima slujbă a Postului Mare.

Pocăința, o neîncetată Cruce și Înviere

Pocăința nu reprezintă doar penitență, mahnire ori frica de osândire, ci mult mai mult: o schimbare profundă, radicală a felului de a fi, a gândi și a vieții; lupta cu păcatul prin înfrângerea tentațiilor și clădirea unui nou început al vieții interioare, reflectat într-o existență bineplăcută lui Dumnezeu. Pocăința ne ajută să omorâm păcatul, să ne reinviem sufletul; din întineric face lumină, spală ochii sufletești, stăpânește peste firea cea neputincioasă și înfrânează patimile.

Duminica trecută, în cadrul Sfintei Liturghii s-a citit Evanghelia numită a Vameșului și a Fariseului, debutând astfel o altă perioadă liturgică din an, poate cea mai intensă și mai potrivită contemporaneității, deoarece păcatul și dorința nestăvilă după plăcere au adus lumea pe marginea prăpastiei, la o regretabilă despărțire de harul divin. Vorbim de așa-numita perioadă a Triodului, denumire preluată de la cartea de cult Triod, unde se cuprind rânduielile, slujbele săvârșite în Postul Mare, precum și în cele trei săptămâni pregătitoare de dinaintea începerii ajunării dedicate Sfintelor Pătimiri ale Mântuitorului Hristos. Tema centrală a acestei etape liturgice, ca și a întregului post al Paștilor, o constituie pocăința. Din nefericire, unii încă înțeleg prin respectiva noțiune doar apartenența la o confesiune creștină din marea „familie” a protestanților, numiți și pocăiți. De aceea se impune întâi o lămurire a sensului său, ca apoi să arătăm importanța stării de pocăință în viața noastră duhovnicească. Așadar, cuvântul provine din grecescul „metanoia”, însemnând „schimbare a minții”. Termenul nu a fost tradus printr-un corespondent fidel în principalele graiuri ale popoarelor creștine, care să redea înțelesul apropiat originalului. La noi, bunăoară, cuvântul românesc s-a preluat prin filieră slavă și accentuează aspectul de remușcare, regret pentru păcatul săvârșit. În limba latină aceeași noțiune, derivată din poenam tenere, insistă pe aspectul juridic, conștiința vinii, teamă de pedeapsă. Analizând cele trei sensuri prezentate, teologii au arătat că metanoia nu reprezintă doar penitență, mahnire ori frica de osândire, ci mult mai mult: o schimbare profundă, radicală a felului de a fi, a gândi și a vieții; lupta cu păcatul prin înfrângerea tentațiilor și clădirea unui nou început al vieții interioare, reflectat într-o existență bineplăcută lui Dumnezeu. Părinții filocalici au accentuat această lucrare numind-o „al doilea botez” sau o neconținută reînnoire a omului. Pocăința capătă astfel o valoare neîncetată, nu se sfârșește niciodată în viața pământească, ci este o permanentă Cruce și Înviere.

Ea ne ajută să omorâm păcatul, să ne reinviem sufletul; din întineric

face lumină, spală ochii sufletești, stăpânește peste firea cea neputincioasă, înfrânează patimile. Păcatul sălășluit în trup domină mintea și inima ca un tiran, îmbolnăvindule. Ortodoxia nu recunoaște altă cale de însănătoșire din boala produsă de păcat decât prin pocăință și mărturisire la scaunul Sfintei Taine a Spovedaniei, care deschide calea spre leacul nemuririi, Sfânta Împărtășanie. Orice credincios, atâta vreme cât își ascunde vinovățiile în adâncul sufletului, ajunge stăpânit de neliniști, de chinuri și de o greutate ce-l apasă tot timpul. De aceea părintele Dumitru Stăniloae considera pocăința ideea centrală a creștinismului, în jurul ei gravitând toate evenimentele mântuitoare. Prin pocăință, omul își face o analiză interioară, ajungând la o cunoaștere de sine și, indiferent de rezultat, nu va deznădăjdi în privința izbăvirii, căci îl salvează harul divin primit în Taina Mărturisirii. Dar, despărțită de spovedanie, căința poate cauza ființei umane mari dificultăți, mergând chiar până la stări depresive și reprobabile; nu recunoașterea păcatului și denunțarea lui se arată benefice, ci găsirea mijloacelor de înfrângere a răului. De pildă, „pocăința” lui Iuda este grăitoare în acest sens: vânzătorul s-a căit că a săvârșit răul, dar, nespovedindu-se, a sfârșit prin suicid.

Așadar, pocăința nu se rezumă doar la o căință în stil protestant, ca sentiment pur lăuntric, anulând preocuparea omului de a nu mai greși și strădania lui spre îndreptare. Deși pocăința înseamnă lacrimi, post, înfrânare, rugăciune, spovedanie, ea nu se limitează la o mahnire abstractă pentru greselile săvârșite, ci se cuvine să se manifeste în acte exterioare obiective, printr-o veritabilă înnoire a vieții credinciosului, prin așezarea în lumina harului divin.

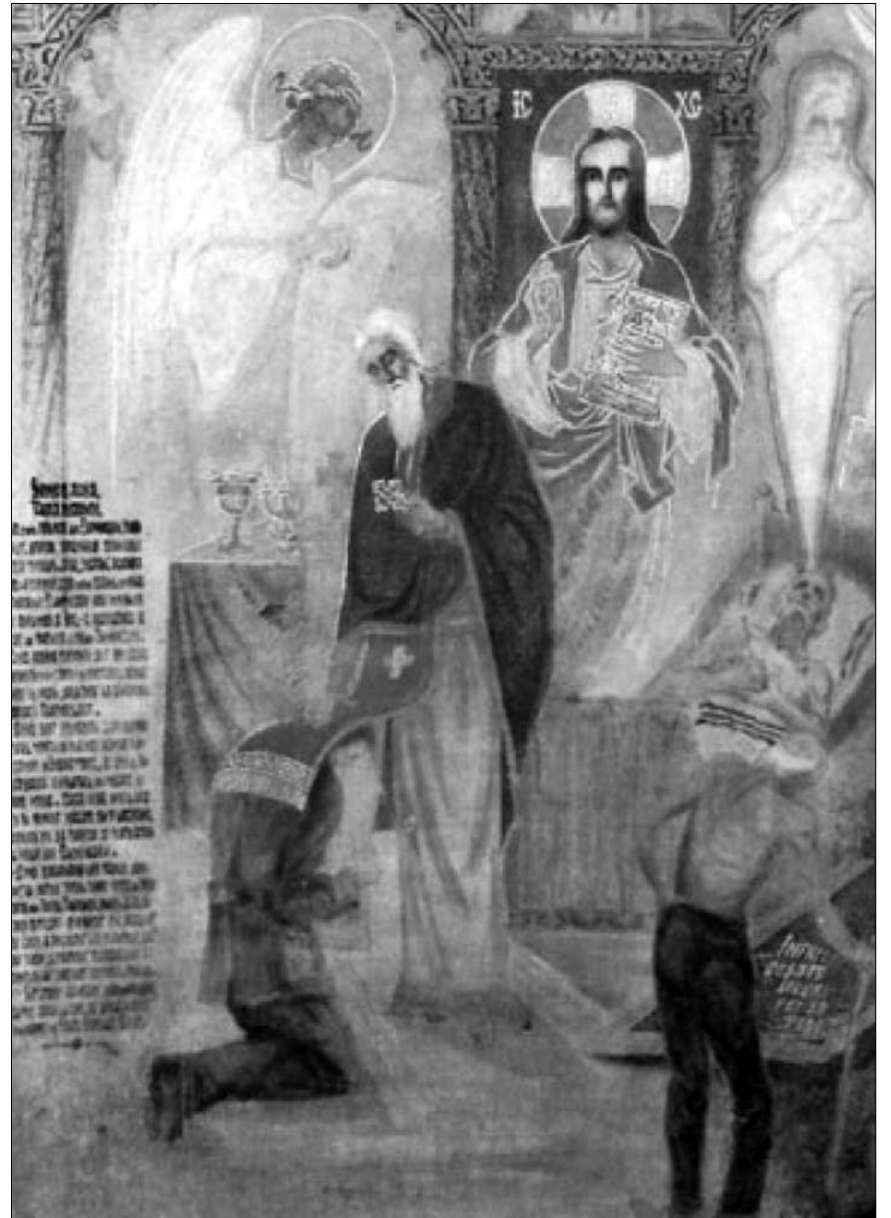
Vasăzică, Ortodoxia nu vede în pocăință aspectul exclusiv sumbru, ci și scopul, finalitatea ei – alipirea de Dumnezeu. Bunăoară, iată ce frumos glăsuiește o cântare din Triod: „Miluiește-mă pe mine, cel ce am păcătuit, Mântuitorule, scoală-mi mintea spre întoarcere, primește-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc; miluiește-mă pe mine, cel ce Te strig: greșit-am Ție, mântuiește-mă! Nelegiuim-am, miluiește-mă”.

Nimeni, niciodată, nu va putea pretinde că s-a căit suficient, căci pocăința nu se termină nicicând, deoarece prin ea bunul creștin urmărește o neconținută desăvârșire. Pe Cuviosul Antonie cel Mare, ajuns la o vârstă foarte înaintată, dar și la o stare duhovnicească greu de egalat, l-au întrebat ucenicii: „Avva Antonie, dacă ai mai trăi, ce-ai mai face?” Răspunsul a venit îndată, uimitor: „M-aș pocăi mai mult”. Cugetarea dumnezeiescului Antonie ne întărește convingerea că metanoia ne cheazăuște intrarea în Împărăția lui Dumnezeu, dacă împlinesc o condiție sine qua non, după cum arăta părintele Constantin Galeriu: „să fie un curent continuu de viață spirituală; un neîncetat flux și reflux, apus și răsărit, început nou și bun”.

Dar să nu uităm esența: pocăința, atât ca Sfântă Taină, numită Spovedanie, cât și ca virtute, trebuie să reprezinte o adevărată incizie în propriile suflete, pătrunzând mai adânc decât păcatul, atingând profunzimile ființei noastre, ca să le primenească spre a le deschide către harul divin. Așa s-a izbăvit vameșul din pericopa evanghelică amintită, așa, dea Bunul Dumnezeu, să ne izbăvim și noi.

(Articol semnat de arhim. Mihail Daniliuc, postat pe site-ul doxologia.ro la data de 7 feb. 2014)

CE ESTE SPOVEDANIA?

Spovedania este o Sfântă Taină a Bisericii noastre în care cei care se spovedesc, adică cei care-și mărturisesc păcatele, cei care-și recunosc păcatele, cei care-și mărturisesc păcatele ca păcate, primesc iertarea păcatelor pentru dorința lor de a fi iertați și de a avea o viață mai bună, pentru silința lor de a părăsi păcatul, pentru că Sfânta Taină a spovedaniei sau a mărturisirii se mai numește și Sfânta Taină a pocăinței, pocăința fiind părăsirea păcatelor. Vă rog să rețineți. De câte ori auziți de pocăință să vă gândiți că pocăința este părăsirea păcatelor. Cine nu părăsește păcatele, cine vrea să păcătuiească și pe mai departe, acela nu se pocăiește, și cine nu se pocăiește nu poate primi iertarea păcatelor. Pocăința se face cu fața spre viitor nu cu fața spre trecut. Noi nu ne-ntoarcem fața spre trecut când ne pocăim. Dacă pocăința ar fi o întoarcere cu fața spre trecut - și trecutul este irecuperabil, adică noi nu putem schimba trecutul nici în afară de noi nici în noi, numai Dumnezeu mai poate schimba din cele ce le-am făcut noi -, în cazul acesta, dacă pocăința ar fi cu fața spre trecut, ar fi o încremenire cu fața spre trecut și n-ar avea nici un rost. Sunt puțini aceia care se gândesc că pocăința este de fapt o lucrare cu fața spre viitor în înțelesul de a înlătura păcatul din clipa de față înainte, din clipa spovedaniei pe mai departe. Pocăința presupune întotdeauna și hotărârea de a nu mai face păcatele.

*Arhimandrit Teofil Părăian, *Prescuri pentru cuminecături*, Editura Arhiepiscopiei Timișoarei

Nu e destul să te spovedești odată pe an

Vin la mine la spovedit oameni care se spovedesc din an în an și la toți le spun că nu e destul. Nu e destul să te spovedești odată pe an. Nu știu ce le-aș putea spune aceluia care se spovedesc și mai rar decât odată pe an. De obicei când vine cineva la mine, totdeauna îi spun că trebuie să se spovedească cel puțin în toate cele patru Posturi. Se întâmplă însă că vin unii care s-au spovedit anul trecut, de pildă în Postul Paștilor, și zic: când te-ai spovedit ultima dată? - aceasta-i întrebarea generală pe care o pun totdeauna. Și îmi spune: „Anul trecut în Postul Paștilor”. Și zic: la cine te-ai spovedit? Zice: „La dumneavoastră”. Măi frate, dar nu ți-am spus eu - că eu știu, că le spun la toți - să te spovedești mai des decât odată pe an? „Mi-ați spus părinte, dar acuma ce să fac, a trecut anul și nu m-am spovedit”. Și la aceștia așa le spun, că dacă tot așa fac și în anul viitor, atunci la mine să nu mai vină, pentru că eu nu sunt dispus să mă ocup de oameni care sunt nepăsători față de lucrurile lui Dumnezeu. De obicei întreb: de ce nu te spovedești? Unii spun că nu au timp, sunt puțini aceia care recunosc că din neglijență. Mai zic: nu te spovedești pentru că nu ai păcate sau nu crezi în eficacitatea spovedaniei? Spun: „Ba da părinte, am păcate”. Atunci de ce le tragi un an de zile după tine ca să te spovedești numai în Postul Paștilor? Pe unii îi mai întreb că dacă într-un an nu ar fi Paști și Postul Paștilor, s-ar mai spovedi în anul acela? Bineînțeles că la aceasta oamenii răspund: „Părinte, nu m-am gândit la asta”. Și atunci le spun eu că m-am gândit eu pentru ei și că în anul acela nu s-ar spovedi. Dacă se spovedesc numai în Postul Paștilor cum să te spovedești într-un an în care nu e Postul Paștilor?

UN CĂRTURAR ILUSTRU DIN SECOLUL XIX- ALEXANDRU SCARLAT STURZA

160 de ani de la trecerea în veșnicie

Născut în 1791, la Iași, în familia marelui vornic Scarlat Sturza, și a soției sale Sultana, fiica domnului Constantin Moruzi, decedat în 1854, la Odessa.

În 1792 întreaga familie a emigrat în Rusia. Face studii în familie după care a intrat în diplomatie în cadrul Legațiunilor ruse din Viena și Paris, fiind trimis în diferite misiuni în afara Rusiei, primind titlul onorific de „consilier de taină” al țarului, în 1828 - 1830, a îndeplinit o misiune la București, pe lângă autoritățile ruse de ocupație. A fost trimis ca diplomat în principatele germane de unde însă a fost obligat să se retragă de o manieră rușinoasă, urmare a unui raport despre sistemul educativ german, considerat injurios de către gazde. Ca urmare, în 1830 s-a retras din diplomatie, stabilindu-se la Odessa, unde s-a consacrat unor opere sociale și a scris felurite studii teologice ori a tradus lucrări teologice rusești în limba franceză. La rugămintea vărului său, domnul Moldovei Mihail Sturza (1834-1849), a acceptat să fie președinte al „Epitropiei” Seminarului de la Socola-Iași. Alexandru Sturza a fost un intelectual rafinat. Fiind român după tată și grec fanariot după mamă, vorbea nouă limbi, româna, neogreaca, rusa, germana o învățase de la tata, care studiasse la Leipzig, cunoștea profund și limba slavobisericească. Franceza, latina și greaca veche o învățase de la profesorul casei Jean Joseph Dopagne. Cunoștea și italiana în urma călătoriilor întreprinse în această țară și în urma lecturilor făcute

Atras din copilărie spre declinul veacului — misticismul, Alexandru Scarlatovici se simți și mai mult legat de duhul ortodoxiei, care din anii fragezi i-a fost întotdeauna foarte apropiat... Opera întreprinsă de el pe tărâmul revelației și înălțării credinței ortodoxe în fața Europei Apusene, îi aduse o slavă mai puțin zgomotoasă, dar statornică și o poreclă de Platon al creștinătății! Dacă nu prin alianța împăraților, atunci prin învățătura Sfântă, căuta el să înfăptuiască eterna pace pe pământ.

Toate acestea, dar mai ales dragostea față pentru ortodoxie l-a impulsionat, dar totodată l-a și ajutat să ne lase o bogată zestre spirituală cuprinsă în peste 30 de lucrări, care se înscriu în curentul de literatură religioasă cunoscut sub denumirea de „teologie laică”.

Vasta operă religioasă a înaintașului nostru se referă aproape la toate științele teologice: teologie sistematică, teologie practică și teologie istorică.

Ar fi cu neputință să ne referim la toată lucrarea teologică a lui Alexandru Sturza de aceea în continuare ne vom opri dar la cele mai cunoscute și importante lucrări ale cărturarului nostru.

Vom începe cu lucrările ce țin de teologia sistematică.

Lucrările din această categorie au fost scrise în limbile: franceză, greacă și rusă.

Este cunoscut faptul răspândirii misticismului între intelectualii de la începutul secolului al XIX-lea. Nu era străin acestui curent nici Al. Sturza, doar că misticismul lui Sturza, nu este identic cu preocuparea de distracție religioasă a contemporanilor săi, înclinați — prin curtoazia conțelului de Maistre — la catolicism. Iezuiții, izgoniți chiar din țările catolice, ca Franța, Spania, Italia etc. (1764-68), găsesc un adăpost în Rusia, unde convertesc la catolicism zeci de reprezentanți ai aristocrației ruse. Împăratul Alexandru I, cu toată toleranța lui, e silit să confirme, în 1816, izgonirea iezuiților și din Rusia, opunând pe de altă parte, o campanie publicistică propagandei intense a catolicismului. În această campanie este inclus și tânărul Sturza, care publică la Weimar, în același an, prima lui operă religioasă: «*Considérations sur la doctrine et l'esprit de L'Eglise Orthodoxe*». În «*Introducere*», după cum arată autorul, scrierea propusă atenției cititorului, a fost sugerată de motive imperioase și legitime. În special de cele ce s-au întâmplat la St. Peterburg, prin încercările unor eterodocși cu

sediul în Rusia, pentru trezirea în conștiința ortodocșilor a îndoielilor asupra purității dogmelor mărturisite de Biserica Ortodoxă și agresiunea deschisă împotriva religiei de stat.

Trebuie să remarcăm că anume în această lucrare al lui Al. Sturza, pentru prima oară în terminologia apuseană este folosit termenul de „ortodoxă” cu referință la Biserica de Răsărit.

Oprindu-se la examinarea Dogmelor fundamentale ale creștinismului cum ar fi: învățătura despre Dumnezeu - Sfânta Treime, despre mântuire, tradiție ș.a. autorul, arată că devierea de la originile creștinismului nu vine din partea Bisericii Ortodoxe, ci din partea celei din Occident.

În cartea a 2-a (Livre II), la capitolul 2 (Sacraments), autorul se oprește și la problemele ce țin de administrarea Botezului.

Al. Sturza consideră că Botezul romano-catolicilor nu este valid, deoarece nu este făcut prin afundare ci prin stropire, așa cum este stipulat în diverse canoane bisericești. În acest caz Sturza se referă la canoanele 49 și 50 Apostolice, care poruncesc ca Botezul să se facă în numele Sfintei Treimi, și prin trei afundări.

Printre multiplele probleme abordate în această scriere, meditațiile despre toleranță constituie un capitol aparte cu denumirea „De la tolérance en général et de l'application de ce principe à l'église d'Orient”.

În concepția autorului toleranța este o virtute creștină, politică și socială. Pornind de la acestea Alexandru Sturza evidențiază trei tipuri de toleranță: toleranța Bisericii, toleranța Statului și toleranța individului.

Toleranța ecleziastică se bazează, pe cunoașterea intimă a atributelor divine, pe imitarea lui Iisus Hristos și pe exemplele faptelor pozitive. Dumnezeu este putere, iubire și înțelepciune nesfârșită. Aceste trei atribute, luate separat sau contopite într-unul singur, dau toleranța.

Referindu-se la toleranța politică sau toleranța cărmuirii, Alexandru Sturza pornește de la considerentele că toate guvernele trebuie să conceapă religia sub două aspecte diferite: (1) - ca pe o temelie pe care este fondată existența lor și (2) - ca pe un mijloc cât mai eficient de a-și asigura existența. Primul aspect este religios și abstract, iar al doilea reprezintă punctul de vedere politic. Reieșind din aceste două puncte de vedere în aprecierea lucrurilor sfinte guvernele, trebuie să-și stabilească și sistemele sale de toleranță.

Referindu-se la toleranța individuală, Alexandru Sturza consideră că aceasta, trebuie să se sprijine pe preceptul evanghelic: nu judeca pe alții, înainte de a te judeca pe tine însuși.

După apariția lucrării, se angajează o polemică, în care de Maistre, în opera sa «*Du pape*», combate pe tânărul apologet. Totuși piatra e pusă și într-o limbă mai populară, expresii mai de înțeles și formă mai simplă decât duhovniciei vremii, Sturza se pune cu succes în slujba Bisericii Ortodoxe. Patriarhul Kiril al Constantinopolului și Policarp al Ierusalimului aduc recunoștința lor lui Sturza pentru o operă așa de folositoare creștinilor.

Scrierile lui Al. Sturza nu sunt o simplă explicare a dogmelor, a adevărilor biblice cunoscute, ci prezintă o completare cu idei noi, cu gânduri ce evoluează din tezele altor filozofi creștini ai secolelor anterioare, dar de pozițiile vremii sale. Astfel procedează Al. Sturza, mai ales în lucrarea *Etudes religieuses, historiques et morales* (Învățăturile religioase, morale și istorice), tipărită la Berlin în anul 1837.

În 1836, el pleacă în Germania, ca să-l revadă pentru ultima dată pe socrul său, dr. Hufeland. Iarna 1836—37 o petrece la Berlin, unde folosește timpul pentru frecventarea, ca audient liber, a universității. Săptămânal, el strânge în jurul său pe compatrioții și coreligionarii, cărora conferențiază, despre doctrina ortodoxiei. În total au fost rostite 21 de prelegeri în care principiile

religiei creștine sunt analizate prin prisma categoriilor filosofice: a mișcării universale și veșnice, a cauzei și efectului, a binelui și răului ș.a. Conferințele acestea alcătuiesc volumul: «*Etudes religieuses, historiques et morales*» (Berlin —1837), tradus în grecește și în rusește (de M. E. Papandopol).

Este o expunere populară a credinței ortodoxe, un manual de religie, sau chiar un Catehism.

Prelegerea (Etude) a XVI este dedicată în exclusivitate explicării Simbolului de credință de la Niceea.

Lucrarea avea ca scop recuperare tineretului care nu mai cunoștea învățătura de credință a Bisericii și care înclina să accepte ideea despre antagonismul dintre religie și știință.

În 1847 apare enciclica Sfântului Scaun „Către Biserica Răsăritului”, care trezește o polemică aprinsă între ortodocși și romano-catolici. În polemică se include și Alexandru Sturza cu lucrarea „*Le double parallele ou l'Eglise en présence de la Papauté et de la Reforme du XVI siècle*”, prima ediție a căreia a văzut lumina tiparului la Atena în anul 1849.

În „Dublul paralel”, autorul încearcă să argumenteze egalitate celor două biserici de Răsărit și de Apus, neacceptând superioritatea celei Occidentale.

Lucrarea are două părți (paralele). În Prima paralelă Expunerea controversei dintre Bisericile din Orient și Occident, Al. Sturza încearcă să elucideze o serie de probleme și controverse dintre cele două Biserici, printre care: Dogma purcederii Duhului Sfânt, existența purgatoriului; Comuniunea sub două specii; tripla afundare la Botez; folosirea pâinii dospite și a pâinii nedospite în împărțășanie; primatul papal.

Paralela a doua este intitulată: Expunerea controversei dintre Biserica Ortodoxă și Reforma din sec. XVI-lea. În această parte cărturarul nostru se oprește asupra celor mai des vehiculate deosebiri dintre ortodoxie și reformă, cum ar fi: Despre credință și faptele bune, pentru mântuire; despre preasfânta Euharistie; despre autoritatea Bisericii și Sfintei Tradiții; cultul și venerarea Sfintei Cruci, a Preasfintei Fecioare Maria, Îngerilor și Sfinților și invocarea lor; Cultul Icoanelor și a Sfințelor Moaște; Posturile religioase instituite de Biserică și despre starea sufletelor de după moarte și rugăciunea pentru răposați.

Altă lucrare din domeniul teologiei sistematice a fost scrisă în limba greacă, este vorba despre *Εγχειρίδιον του Ορθοδοξου Χριστιανου Συγγραφευ, υπο του Αοιδιμου Αλεξάνδρου Στούρζα*, tipărită la Αθηνα în anul 1828.

Această lucrare este adresată creștinilor ortodocși, care au uitat și ei din fundamentele credinței strămoșești. Al. Sturza le vine în ajutor propunându-le un manual al credinței ortodoxe, sau un catehism pe înțelesul creștinilor simpli.

Cartea are șapte studii (Μελετη) consacrate expunerii adevărilor de credință cum ar fi: despre cuvântul lui Dumnezeu; în ce trebuie să creadă un creștin ortodox; despre dragoste, adică despre legea lui Dumnezeu sau ce trebuie să facă creștinul ortodox; despre speranță și rugăciune, sau ce trebuie să ceară de la Dumnezeu un creștin ortodox; despre Sfânta Biserică a lui Hristos; despre Sfintele Taine; despre închinare în duh și adevăr.

O serie de lucrări de teologie sistematică au fost scrise în limba rusă.

Наставление для руководства ученого комитета, учрежденного при Главном Правлении училищ. СПб., 1818, lucrarea a fost scrisă de Al. Sturza la 5 august 1818. Lucrarea a devenit document de bază, în conformitate cu care dirija ideologic toată activitatea în sfera educației.

Ținta principală a documentului era atingerea „consimțământului între credință, cunoaștere și putere. Наставление presupunea limitări esențiale în predarea filosofiei și a dreptului natural.

Izvorul a toate este Sf. Scriptură, cărțile care nu sunt în acord cu Scriptura trebuie să fie interzise. Urmău să fie respinse scrierile care promovau ideea despre proveniența puterii supreme nu de la Dumnezeu ci de la consensul dintre oameni.

Вера и ведение, или Рассуждение о необходимом согласии и преподавании религии и наук питомцам учебных заведений. Одесса, 1833

Referindu-se la natura stricată, rea a omului, Sturza polemizează nu doar cu cei de o seamă cu Russo, care consideră firea omului bună de la natură, dar și cu Lokk și Condillac:

Al. Sturza insistă asupra „consimțământului mântuitor între credință, cunoaștere și putere, adică între pietatea creștină, educarea minții și existența civilă.

O altă lucrare care își pune scopul să argumenteze acordul dintre știință și filosofia religiei (a revelației). Este vorba de „Eseul despre legile fundamentale ale societății și instituțiile umane; Considerațiuni despre filosofia creștină” și publicat în revista „Москвитянин” la 1844. Sturza a elaborat o filozofie a religiei, evocând rolul creștinismului în dezvoltarea societății și insistând că nu există alte idei decât cele religioase, care să fie universale prin esență, indestructibile ca divinitatea și inepuizabile ca natura.

Lui Alexandru Sturza îi aparțin o serie de lucrări care convențional ar pute fi plasate în cadrul teologiei practice. Printre aceste unele se referă la Dreptul bisericesc iar altele la Omiletică.

Письма о должностях священного сана (Одесса 1841), „Scrisori despre îndatoririle sfântului cler” (1840), operă care până în 1844 a apărut în patru ediții, fiind tradusă în grecește și completată prin „Instrucție preoților, ce slujesc pe lângă spitale și închisori”, (1844);

Al. Sturza scrie pentru enoriași predici, din care le găsim unele în original în arhiva arhiepiscopului Neofit („Cuvântul în ziua Adormirii Maicii Domnului” Ocna, 15 August 1844, „Convorbirea despre Sf. Împărțășire”, „Cuvântul în ziua înălțării preacuratei și dătătoare de viață Crucii Domnului” — biserica Alexandru Nevski, Manzări, 14 Septembrie 1844.

În afară de aceasta Sturza traduce în limba franceză predicile mitropolitului Filaret Drozdov al Moscovei și ale arhiepiscopului Inokentie Borisov al Hersonului, precum și „Prima săptămână a Postului Mare” (Paris. 1846) a arhiepiscopului Inokentie.

Traduce în franceză: „Liturgia Sf. Ioan Gură de Aur”, editează „*Livre des prieres à l'usage du chrétien de l'Eglise orthodoxe catholique d'orient*” (Paris. 1852), „corectată” nesatisfăcător de editor — abatele Gler dela Sorbonne; lucrează, cu binecuvântarea Sfântului Sinod, la alcătuirea cărților bisericești bulgare.

O serie de lucrări ale lui Al. Sturza se încadrează în teologia istorică.

În discursul său rostit la adunarea solemnă consacrată fondării „Societății de istorie și antichități din Odessa” la 25 aprilie 1839.

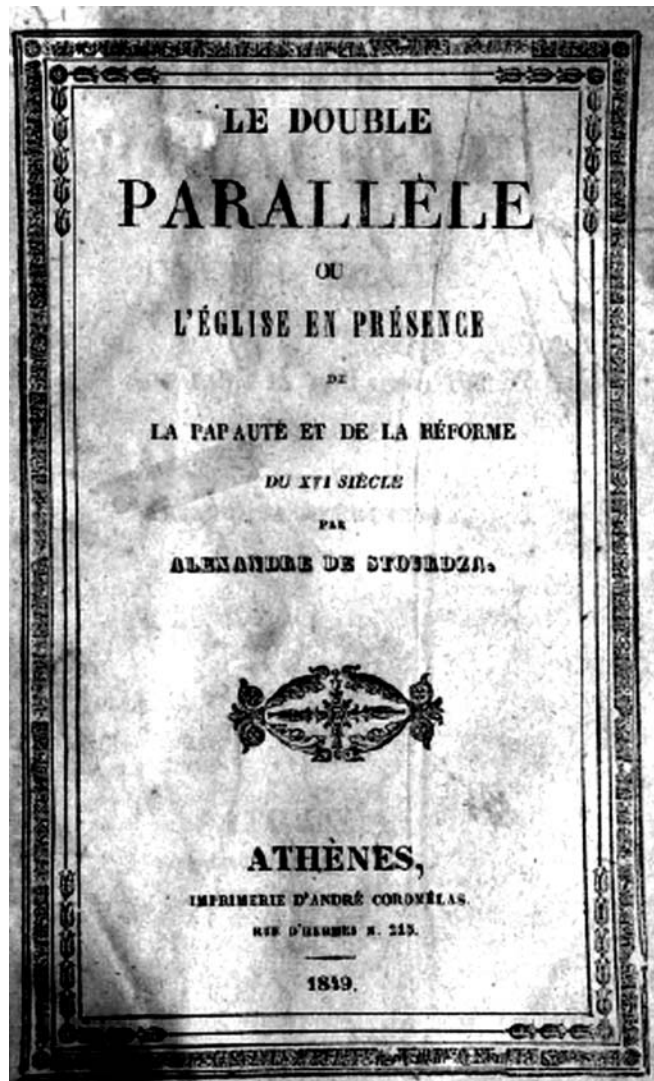
Printre multiplele idei cuprinse în acest discurs printre care și aceea că arheologia este o aliată fidelă a religiei. El spune: „Nu chiar atât de demult arheologia era socotită drept antagonistă religiei și adevărului revelat. Cauza este că această știință pe atunci abia examina exteriorul lucrurilor și substitua cu îndrăzneală presupunerile zădărnice cu cuvintele unei revelații divine. Dar astăzi când ea se scufundă în noaptea timpurilor și când atacă niște teme necunoscute, iat-o devenită aliata religiei...după ce s-a destăinuit omului decăzut adevăruri eterne pe care credința i le inspiră, se roagă în zilele noastre să contopească argumentele noastre superbe cu descoperiri dobândite cu trudă că știința se călește și se purifică, regăsind trecutul căruia numai el îi asigură progres în viitor”.

(continuare în pag. 7)

Dublul paralel sau Biserica în fața papalității și a reformei veacului al XVI-lea

De Alexandru Scarlat Sturza.

(tradus de Nicolae Fuștei după ediția din 1849. Le double parallèle ou L'Eglise en présence de la papauté et de la réforme du XVI siècle)

Atenționare (avertisment)

Niciodată societatea creștină nu a fost mai puțin agresivă, nici n-a iubit mai mult pacea, vreodată decât Biserica Ortodoxă a Orientului. Fără a aminti aici mărturia a zece secole scurse după marea schismă, fiind suficient să citez în sprijinul acestui adevăr o probe recentă. În noiembrie 1847, o enciclică a Scaunului Romei, adresată tuturor creștinilor din Orient, a fost brusc răspândită în limba greacă vulgară, fiind repede și abundent răspândită printre populația creștină împrăștiată pe suprafața Imperiului Otoman. Documentul îi invita să revină la ascultare de Biserica Romei.

Cea din Orient, reprezentată de patru catedre apostolice, sinoadele principale și episcopii mitropolitani, s-au văzut obligați să reinnoiască o controversă pe care Ea nu a provocat-o. Avem acum o enciclică datată din luna lui mai 1848, menită să protejeze credincioșii simpli împotriva pericolelor oricărui defectiuni.

Acest act plin de adevăr și iubire prezintă un șir de dovezi și o serie de nume venerabile, a celor patru Patriarhi și un număr mare de episcopi, așa că este ușor să recunoască toate caractererele de autenticitate legitimă dată episcopatului. Sub aceste auspicii, umilul autor al Dublului paralel nu s-a simțit dator să amâne mai mult timp publicarea cărții sale. Oferind creștinilor din Orient și cititorilor din toate țările autorul se grăbește să declare că aceste reflecții, rezultatul studiilor îndelungate nu pretind la oricare autoritate în materie religioasă; că el le lasă fără rezervă pe seama Bisericii Mame, și acceptă anticipat cu bucurie și implicată ascultare cenzura și orice modificare rugând autoritatea singur competentă să o facă asupra lucrării lui imperfecte. Convingerea personală

a autorului deși trăsă din învățătura Bisericii nu o poate subordona la decizia sa. «Επιστευσα, διό ἐλάλησα», după cum scrie regele profet: „Crezut-am și am vorbit” (Ps. 115, 1). La o epocă în care oamenii ridicați în tot Occidentul se ridică furioși împotriva instituțiilor din trecut, atunci când împărățiile pământului se cutremură amenințate de ruină, este permis, credem, este benefic pentru creștini să-și raporteze gândurile lor la o împărăție care nu este din lumea aceasta, și să-și ridice ochii la Cer simultan, atunci când pământul se cutremură sub picioarele lor.

1 noiembrie 1848. Alexandru Sturza.
Alexandre De Stourza.

PARALELA I

Expunerea controverselor dintre Biserica din Orient și cea din Occident

Imaginați-vă o clădire, incinta vastă a căreia se ridică maiestuos deasupra solului. Atingând o înălțime impresionantă în conformitate cu planul original al Arhitectului, iată că vechiul monument pe care îl contemplăm se schimbă și se împarte în două clădiri principale diferite. Una dintre ele conține aceleași materiale, același stil și aceleași ornamente ca și baza comună; alta, mai somptuoasă, diferă esențial de incinta fundamentală. Este o construcție frumoasă și bogată; ea șterge prin măreția sa formele vechi și simple ale edificiului care-i corespunde. Se poate și trebuie să fie admirată. Dar este vorba de a decide unde este marca Arhitectului și care dintre cele două clădiri a rămas în conformitate cu planul general? Chestiunea nu poate rămâne mult timp îndoielnică. În scopul de a rezolva problema, comparați acești gemeni, aceste somități rivale, apoi fixați-vă privirea asupra fundamentului și îndoiala dumneavoastră va dispărea.

Acestea sunt imaginile celor două Biserici – din Orient și din Occident – în secolul al XIX-lea. Pentru a constata fidelitatea, este suficient să le comparăm între ele și, totodată, cu baza lor comună. Din această paralelă trebuie să rezulte o concluzie în conformitate cu Adevărul Sfânt. Să avem în vedere că orice alte metode de rezolvare a controverselor, mai subtile, ne lasă în confuzie, în loc să ne readucă la o oarecare certitudine. Spiritul uman, de la căderea noastră atât de părăsit și lăsat pe seama lui, nu a încetat niciodată să modifice și să desfigureze pe Pământ lucrarea lui Dumnezeu; o modifică studiind-o, o latină crezând că o sprijină.

Istoria omenirii nu este altceva decât o lungă demonstrație a acestui mare adevăr. Pe când alții consultă istoria, noi să profităm de lecția pe care ea ne-o dă și să continuăm analiza problemei care ne preocupă, folosind metoda comparativă menționată mai sus. Aceasta este cu mult mai sigură și mai fructuoasă decât discuțiile arbitrare.

Într-adevăr, cine nu vede că se poate discuta la infinit cu argumente din propriile surse: despre dogma purcederii Sfântului Duh; despre existența Purgatoriului; despre marea sau mai mica necesitate și utilitate a împărțirii sub două specii; despre importanța triplei afundări în timpul Botezului; despre folosirea pâinii dospite sau a azimelor la Euharistie; în sfârșit, despre definiția primatului scaunului Romei, avantajele și inconveniențele sale.

Vin, în sfârșit, numeroasele disparități și probleme secundare între cele două Biserici, cum ar fi starea de căsătorie a membrilor clerului de mir, Sfântul Mir și Sfânta Împărtașanie acordate în copilăria fragedă, toate acestea ar fi sau nu ar fi preferabil să fie folosite așa cum sunt în vigoare în Occident? Indulgențele pe care Roma își rezervă dreptul să le ofere – în cazul în care presupun pocăința din inimă și mărturisirea orală – sunt oare necesare credincioșilor? Dacă indulgențele bazate pe meritele prisositoare ale Sfinților țin de pocăință și de mărturisire, nu devin ele prin aceasta un rău care nu va fi

suficient deplâns?

Ei bine, despre toate aceste chestiuni, chiar cele mai grave, cele mai decisive pentru salvarea sufletelor noastre, afirmăm, după o experiență dureroasă de zece secole, zic eu, că simțul omului, părăsit de raționament, nu poate să se împartă și să se contrazică în toate aceste materii, fără a fi în demență sau blasfemie.

Dacă este așa (spuneți, voi, cei care caută adevărul cu inimă umilă), dacă-i așa, unde este sfârșitul acestui labirint cu lumini false și întuneric impenetrabil?... Iată-l: începeți prin a respinge cât mai departe prisma înșelătoare care vă prezintă șapte nuanțe diferite, dar nu vă permite să intuiți lumina care este una. Reluați apoi simbolul cu dubla construcție: comparați fiecare parte cu fundamentul pe care se sprijină și constatați calm prin această metodă care vă stă la îndemână: care dintre construcțiile posterioare a deviat mai puțin de la arhetipul divin, de la planul primordial?

Iată, aceasta este metoda pe care o vom urma; mergeți împreună cu noi și nu veți risca să vă rătăciți. În susținerea fiecărei paralele, la fiecare deosebire vom indica sursele, piesele dovezilor, ca să le consultați în timpul liber, dacă aveți îndoieli cu privire la exactitatea și scrupulozitatea comparațiilor noastre. Voi înșiși aveți dreptul să trageți concluziile de rigoare.

I. Dogma purcederii Duhului Sfânt

Domnul nostru, promițând ucenicilor Săi venirea Mângâietorului suprem, le-a spus pentru a-L caracteriza: «Duhul adevărului care din Tatăl purcede» (Ioan 15, 26). Misiunea Sa în timp El și-o atribuie, însă indicând purcederea eternă:

«Acela pe care îl voi trimite de la Tatăl». A mai zis apostolilor: «El mă va proslăvi» (Ioan 16, 14), învățându-i că Duhul Sfânt este consubstanțial cu Cuvântul și că aceste daruri cerești și supranaturale ne sunt date doar prin meritul suferințelor de nedescris ale Mântuitorului. Este același sens în care Sfântul Pavel descrie Sfântul Duh cu numele de Duhul Fiului. El ni-l arată în darurile eficiente care decurg din lucrarea de Răscumpărare și Urcarea la Ceruri a Mântuitorului nostru. «Dacă nu mă duc, Mângâietorul nu va veni la voi». Arătându-li-se ucenicilor după Înviere, a suflat și le-a zis: «Luați Duh Sfânt! Celor ce le veți ierta păcatele, vor fi iertate; și celor ce veți ține, vor fi ținute» (Ioan 20, 22). Vom judeca dacă acest act al Divinității în timp și pentru câțiva aleși implică purcederea veșnică din ex Patre Filioque.

Or părinții celui de al II-lea Sinod Ecumenic au rămas la expresia literală a dogmei; Sinoadele ulterioare au pledat pentru păstrarea nealterată a Simbolului de Credință. În 809, puțin înainte de schismă, Leon al III, Papa și Episcopul Romei, a gravat pe table de argint, în limbile greacă și latină, textul Crezului, le-a expus în văzul credincioșilor cu următoarea inscripție: «Haec Léo posui, amore et cautela orthodoxae religionis (V. Anastase Bibl. Pierre Damien, Smaragde, Pierre Lombard, Baronius, Bellarmin). Ioan al VIII-lea, după un scurt timp îi scrie lui Fotie că el nu ignoră originea adaosului Filioque (și din Fiul) și-l dezaproabă, dar că e necesar să se folosească menajamentul față de cei slabi. Au urmat apoi papii Nicolae și Adrian, care au schimbat limbajul; rea-credința lor a finalizat lucrarea începută de ambițiile reciproce. Tot Occidentul adoptă Filioque; Biserica Ortodoxă l-a respins, menținând Simbolul de Credință neschimbat. De partea cui este conformitatea și fidelitatea față de credința și învățătura Bisericii Ecumenice și a Capului ei, Iisus Hristos? Dacă doriți să discutați despre aceasta eu nu vă urmez în acest domeniu; mărturisirile adevărului sunt prea formale. [Consultați despre istoria detaliată a acestei controversă: Jean Zoernicabius, De Proc. Sp. S. *La Pierre d'achoppement* a Episcopului Elie Miniatis. Le Dialogue sur l'orthodoxie de Filaret, Mitropolitul Moscovei; Considérations sur l'Eglise orthodoxe, I. vol. O serie de alte lucrări printre care l'Histoire ecclésiastique a lui l'Abbé Fleury].

(va urma)

UN CĂRTURAR ILUSTRU DIN SECOLUL XIX- ALEXANDRU SCARLAT STURZA

160 de ani de la trecerea în veșnicie

(inceputul în pag. 6)

Нечто об этимологии и эстетике по отношению к истории и науке древностей» «Ceva despre etimologie și estetică în raport cu istoria și știința antichităților» (Moscova, 1844), în care Sturza urmărește raporturile între istorie și alte probleme științifice,

«Vieța spirituală și literară în Orient» (Mosevitianin. 1851), în care el urmărește contrastele spiritelor din Orient, amintind și pe Români,

«Памятник трудов православных

благовестников ресских» „Monumentul lucrărilor binevestitorilor ruși pravoslavnici dela anul 1793 până în 1853” (Moscova. 1857),¹ Lucrarea era revăzută la Manzări în Sept. 1853 și Sturza se grăbea să o scoată înainte de moarte un studiu despre istoria bisericii ruse; „Despre soarta bisericii pravoslavnice ruse sub domnia Împăratului Alexandra I” (Рсская старина, 1876) etc.

Al. Sturza este întâiul care înalță credința religioasă la rang de lege fundamentală a societății. Filozoful vede această lege ca

o formă de mediere între necesitățile și îndatoririle omului, între atracțiile și destinele sale, ca o lege universală și perenă. Vorbind despre stabilirea funcționării legii revelatoare, Al. Sturza în mod obiectiv elucidează cauzele ei nu numai în „urgile exterioare”, ci și în abuzurile apărute în sânul bisericii: scizionarea în mijlocul clerului, ereziile, falsele minuni, înșelăciunile de tot soiul.

Și ca încheiere—putem cita cuvintele arhiepiscopului Neofit: „Cu mintea-i ageră supraveghea el semnele însemnate ale

vremii sale și cu inima-i simțitoare asculta manifestările vieții pravoslavnice nu numai la Răsăritul înrudit lui și Apusul cunoscut lui, dar și la Nordul depărtat—în Siberia, în America... Și iată prin corespondența sa, căuta să apropie strădălnicul Răsărit cu liniștitul Nord, fără să uite și Apusul mult răzvrătit. Cu toate puterile sufletului său într-adevăr pravoslavnic tindea el la legătura cu Răsăritul pravoslavnic, până-n sfârșitul său, cu toate diferitele piedici”...

Dr. Nicolae Fuștei, Institutul de Istorie Stat și Drept al AȘM

Se întâmplă din nou: cruciulița duce la concediere

La un post de televiziune din Norvegia o jurnalistă prezintă știrile purtând un lăntișor cu o cruce mică. Ajung imediat scrisori de protest de la mulți spectatori, mai ales de la cei care aparțin comunității islamice locale, care susțin că prezentarea lăntișorului cu cruce arată că televiziunea este părtinitoare și ofensează sensibilitatea lor religioasă. Drept urmare jurnalista, Siv Kristin Saellmann, figură apreciată și cunoscută de la televiziunea publică norvegiană, a fost dată afară din serviciu. “Jurnaliștii trebuie să aibă un aspect neutru”,

au explicat conducătorii televiziunii, insistând asupra faptului că directivele firmei prevăd să nu se poarte niciodată simboluri religioase sau de alt tip care pot să deranjeze sensibilitatea cuiva. Acel simbol, acel lăntișor – ale cărei dimensiuni le precizează mijloacele media, ca și cum ar fi o problemă de “măsuri”: crucea este foarte mică, 1,4 centimetri – pentru conducătorii televiziunii “nu garantează imparțialitatea canalului”.

Ne-ar face să zâmbim dacă faptul nu ar fi, în realitate, un indicator al unei derive grave existente în Europa cu privire la libertatea de exprimare și, îndeosebi, în ceea ce privește simbolurile religioase. De fapt, cazul norvegian nu este izolat. În urmă cu câțiva ani același lucru i s-a întâmplat unei stewardese de la British Airways, concediată pentru că a purtat la gât o cruce și a refuzat s-o dea jos în pofida ordinelor date în acest sens de compania care poartă drapelul britanic. După un contencios lung, a intervenit chiar Curtea Europeană a drepturilor omului de la Strasbourg pentru a reafirma că femeia a suferit o discriminare la locul de muncă în privința credinței sale religioase. Primul ministru britanic David Cameron se declarase satisfăcut: “A fost reafirmat și apărat principiul de a putea purta simboluri religioase la locul de muncă. Nimeni nu ar trebui să fie discriminat pentru credințele sale religioase.”

În realitate în Europa există legislații care interzic expunerea simbolurilor religioase în locurile publice și la locul de muncă și discuțiile în această privință sunt foarte aprinse. Cazuri importante s-au referit și la Italia, de exemplu pentru expunerea crucifixului în școli. Și aici Curtea de la Strasbourg a trebuit să intervină. Toate acestea ridică o problemă de fond: cum trebuie “guvernați” diversitățile? Și îndeosebi cele religioase? Monseniorul Aldo Giordano, observator permanent al Sfântului Scaun la Consiliul Europei (numit recent nunțiu în Venezuela), explica într-un interviu recent că “problema libertății religioase în Europa este într-adevăr una dintre provocările cele mai complexe și mai urgente” și sublinia că se înregistrează “o tentativă de a marginaliza religia ca un factor fără importanță, străin de societatea modernă sau chiar destabilizator”, cu tentative de a scoate din viața publică sărbători și simboluri religioase, în numele unei “neutralități” care ajunge să fie amenințare reală la adresa libertății.

Nu aceasta este calea incluziunii și a conviețuirii, care în schimb se alimentează cu respect și cu înțelegerea reciprocă, și dincolo de “simpla” toleranță. Diversitatea și apartenențele, respectuoase și în dialog, sunt o resursă pentru Europa. Trebuie vegheat pentru ca să fie tutelate.

Sursa: Ercis.ro

Patriarhul ecumenic i-a convocat pe conducătorii Bisericilor Ortodoxe

Patriarhul ecumenic Bartolomeu i-a convocat pe Patriarhii și Arhiepiscopii tuturor Bisericilor Ortodoxe la o întâlnire la Istanbul, în luna martie a anului curent, pentru un schimb de opinii asupra lucrărilor și timpilor pentru comisia pregătitoare a Sinodului Pan-Ortodox, prevăzut pentru 2015. Până acum aceste întâlniri au avut de-a face exclusiv cu probleme procedurale. Ultima întâlnire a capilor Bisericilor Ortodoxe a avut loc în 2008, tot în Constantinopol.

Pe lângă discuțiile despre comisia pregătitoare, întâlnirea din martie este motivată și de dorința Constantinopolului de a aminti Bisericilor surori faptul că fără inițiative comune nu pot înfrunța provocările unei lumi globalizate economic dar fragmentate spiritual, cu toate consecințele negative asupra existenței umane care derivă de aici. Cercurile ortodoxe văd aici o încercare de a ieși din auto-marginalizarea datorată unei mentalități ce a caracterizat Bisericile Ortodoxe în epoca modernă, în parte datorită unui anumit filetism (naționalism), moștenire post-otomană. Constantinopolul, mulțumită și mentalității sale istorice supra-naționale, încearcă să evite această închidere în sine a lumii ortodoxe. Aceasta deoarece sunt mulți cei din lumea ortodoxă care văd o Biserică ce se teme de provocările sociale ale vremurilor noi, o Biserică ce se mulțumește să facă simple fapte de caritate și se consumă în discuții pe anumite teme sociale, evitând să confrunte în ansamblul ei criza ce afectează existența umană în societatea modernă. Văd Biserici individuale care, cu aprobarea Sinoadelor lor, își asumă inițiative locale, fără a ține cont de nevoile și provocările universale.

În acest sens, Mitropolitul Ioannis Zizioulas de Pergamon, co-președinte al comisiei de dialog dintre Biserica Catolică și Bisericile Ortodoxe, eminent teolog, a declarat: “cel mai mare pericol pentru

Ortodoxie, dar și pentru întreaga lume creștină, nu este ateismul, puterea seculară sau în general diverșii ei dușmani. Nimeni în decursul istoriei nu a fost capabil să facă să dispară adevărul. Cel mai mare pericol vine din auto-marginalizarea sa. Iar aceasta se întâmplă de fiecare dată când o mișcare, o forță spirituală refuză să se confrunte și să intre în dialog cu toate mișcările sociale și intelectuale ale vremurilor ei. Trebuie să ne amintim mereu că istoria nu este monolitică. Istoria este spațiul în care îți exerciți libertatea de ființă umană. Iar libertatea în arcul vieții umane este caracterizată de exprimarea diverselor opinii și în consecință de dialectica lui ‘da’ și ‘nu’. Doar la sfârșit (în sens escatologic) libertatea umană va fi exprimată ca ‘da’, adresat lui Dumnezeu și adevărului.”

“Pe această constatare s-a consolidat în timp Biserica. De la început, primele comunități creștine s-au dedicat dialogului constructiv cu iudaismul și cu lumea greacă. Acesta și-a atins apogeul în așa-numita perioadă patristică, în care Biserica a avut curajul să poarte un dialog constructiv cu cultura timpului, pecetluind-o cu propriul adevăr. Doar în lumea modernă a avut loc în lumea culturii așa-numita diviziune dintre sacru și profan, care a împins Biserica în afara sferei culturale și civile, cu consecințe dăunătoare nu doar pentru Biserică, ci chiar și pentru civilizație. De aceea, orice fugă de realitatea istorică și continuarea căutării identității exclusiv în trecut, fără a ține cont de contextul istoric, social și cultural în care s-a dezvoltat acea tradiție identitară, echivalează cu mitologizarea Ortodoxiei și cu marginalizarea ei. Este foarte important așadar ca noi, oamenii Bisericii, să renunțăm la automulțumirea narcisistă care duce doar la confruntări sterile. În schimb, trebuie să învățăm să oferim lumii esența adevăratei mărturii, cea a Domnului nostru.”

Patriarhul Kirill avertizează occidentul privitor la de-creștinarea societății

Îndepărtarea adevăratului sens al Crăciunului

din spațiul public, inclusiv substituirea lui cu alte nume, poate să aibă consecințe periculoase, a avertizat Patriarhul Kirill al Moscovei și al Întregii Rusii. Biserica Ortodoxă Rusă celebrează și Crăciunul, la fel ca Paștele, după calendarul “neîndreptat” (adică după calendarul iulian și nu după cel gregorian).

“Este o acțiune politică, un act care urmărește izgonirea valorilor creștine, inclusiv a sărbătorilor creștine din viețile oamenilor. Aceasta este o dezarmare spirituală a maselor. Este o tendință deosebit de periculoasă”, a declarat el marțea aceasta, într-un interviu pentru canalul de televiziune Russia-1. Dreptul individului de a-și mărturisi public creștinismul este violat în Occidentul obsedat de protejarea drepturilor omului, a susținut el. A menționat cazuri în care prezentatori de televiziune sau cadre medicale au avut de suferit datorită purtării de cruciulițe în timpul practicării meseriei.

“Valorile creștine în Europa rămân, desigur, în viețile oamenilor. Am avut experiența întâlnirii cu vest-europeni care păstrează toate acestea în inimile lor. Dar tendința politică generală, direcția generală a elitelor este fără îndoială anti-creștină și anti-religioasă”, a mai spus Patriarhul ortodox rus. “Am trecut printr-o eră a ateismului și dorim să strigăm ca să audă lumea întreagă: Oameni, opriți-vă! Noi știm ce fel de viață este aceasta!”

A trecut la cele veșnice protoiereul Feodor Guțu

Joi 23 ianuarie 2014, a fost petrecut pe ultimul drum părintele Feodor Guțu (18.10.1958-20.01.2014) și înmormântat în curtea bisericii “Sf. Ier. Nicolae” din satul Năvârneț, raionul Fălești, unde a fost paroh 17 ani.

După săvârșirea sfinte Liturghii, sluba prohodului a fost săvârșită de un sobor de preoți în frunte cu părintele blagocin – protoiereul Oleg Fistican. Printre cei prezenți au fost părintele Igor Constantinovici; preotul din s. Vădeni, r. Soroca, unde părintele Feodor a avut prima parohie; preotul din s. Popești, r. Drochia – baștina părintelui trecut la Domnul. De asemenea cu ultim omagiu au venit mulți creștinii din s. Năvârneț, care au fost botezați și cununați de părintele Feodor.

Exprimăm profunde sentimente de compasiune și condoleanțe doamnei preotese, celor trei copiii și tuturor celor care l-au cunoscut pe noul adormit.

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la “Curierul Ortodox” pe anul 2013

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

<p><i>curierul ortodox</i> Publicație în limba română Indice de abonare: 22034</p>	<p>Adresa redacției</p> <p>“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1 MD-2060 Moldova (Rep) Tel. 77-25-33; 77-24-44 http://www.curierulortodox.info fustei_nicolae@yahoo.com</p>	<p>REDACTIA</p> <p>Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef, Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil, Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic</p>	<p>Tipografia “Prag” str. Spicului 94, Chișinău Tirajul: 800 Comanda:</p>
--	---	---	---